

Utbudet i en tidningskiosk i Santa Cruz, Bolivia. KERSTIN EDQUIST

Hur skildras kvinnor i latinamerikanska medier?
Hur kommer det sig att abortlagarna inte blivit
mildare med Latinamerikas vänsterregeringar?
Och varför är Mexiko så macho?

**FOKUS på
jämställdhet inför
internationella kvinno-
dagen 8 mars.**

Få kvinnor i medierna– inte fler i Sverige än i Colombia

Kvinnorna för ofta en undanskymd tillvaro i latinamerikanska medier. De som trots allt figurerar i tidningsartiklar och tv-inslag gör det oftare som offer än som experter och beslutsfattare. Men Latinamerika är inte ensamt om den sneda könsfördelningen i medierna. I Sverige ligger andelen kvinnor på samma låga nivå som i till exempel Colombia.

TEXT: JOHANNA KVARNSELL

SLÅ UPP VILKEN latinamerikansk dagstidning som helst och du möts av män. Män som spelar fotboll, sluter avtal eller intervjuas om dagsaktuella frågor.

I den bolivianska dagstidningen El Deber föreställer bilderna en vecka i december 2009 män till 69 procent. Veckan efter är andelen män på bild i brasilianska O Estado 69 procent och 72 procent i ecuadorianska El Comercio.

Detta stämmer väl överens med den forskning som finns om bilden av kvinnan i latinamerikansk media.

Den ideella organisationen WACC (Världsorganisationen för kristen kommunikation) har sedan 1995 regelbundet gjort en undersökning av hur kvinnor deltar och porträtteras i världens medier.

För att få fram den senaste rapporten, från 2005, räknade frivilliga medarbetare i 76 länder kvinnor och män i ett urval av tidningar, tv- och radiokanaler under en dag.

Resultaten är samstämmiga. I de elva latin-amerikanska länder som undersöktes var andelen kvinnor som stod i centrum för nyheterna mycket mindre än andelen män. Allra minst kvinnor var det i uruguayansk media, där endast tio procent av nyheterna handlade om kvinnor. Högst var siffran i Colombia, med 30 procent.

DEN EXTREMA snedfördelningen är dock inte alls unik för Latinamerika. Världsgenomsnittet ligger på 27 procent kvinnor och 73 procent män enligt WACC:s undersökning 2005. Inte ens i jämställda Sverige kan man se någon skillnad, här ligger andelen kvinnor i medierna på 30 procent, samma siffra som i till exempel Colombia. Det finns heller inte ett enda nyhetsämne där antalet kvinnliga nyhetssubjekt är fler än de manliga, inte ens i artiklar som rör genusrelaterat våld.

Den sneda fördelningen mellan män och kvinnor i nyheterna har heller inte förändrats särskilt mycket från WACC:s första undersökning på 1990-talet tills i dag. Den senaste mätningen gjordes en dag i november 2009. Rapporten är ännu inte färdig, men Alexandra Ayala Marín, journalist och koordinatör för Ecuadors medverkan i undersökningen, tycker att resultaten är nedslående.

– Kvinnors deltagande i nyheterna var nästan lika med noll. Av de två tidningar som vi undersökte var det bara den ena som överhuvudtaget refererade till kvinnor. Visst existerade det kvinnor på till exempel foton men då bara som bipersoner, inte som protagonister. Detta trots att det i Ecuador till exempel finns flera kvinnliga ministrar.

Gemensamt för de latinamerikanska länderna i undersökningen och övriga världen är också den roll som de kvinnliga nyhetssubjekten spelar. I rollen som offer, som "vanligt folk" och som kändisar finns en större andel kvinnor än i övriga roller. I Guatemala finner man till exempel 37 procent av de kvinnliga nyhetssubjekten i artiklar om kriminalitet och våld.

Ojämligheten märks också i frågan om vem som gör nyheterna. I Argentina rapporterades och presenterades, enligt undersökningen 2005, 78 procent av nyheterna av män.

I andra länder är de kvinnliga journalisterna på stark frammarsch. I Brasilien och Venezuela var till exempel 52 procent av reportrarna kvinnor 2005. Samtidigt finns det inget som tyder på att enbart förekomsten av kvinnliga journalister bidrar till att göra något åt snedfördelningen i artiklar och inslag. Rapporten från Argentina 2005 visar till och med att de kvinnliga journalisterna rapporterade än mindre om kvinnor än vad männen gjorde.

– Journalistiken har feminiserats. Det finns kvinnliga journalister i alla medier och en majoritet av journalistikstudenterna är kvinnor. Men en sak är den fysiska närvaron av kvinnor och en annan är konceptet kring kvinnornas medverkan. Det skulle vara väldigt intressant att undersöka om de kvinnliga journalisterna bidrar till att förändra eller stärka de stereotyper som finns, säger Alexandra Ayala Marín.

I ECUADOR finns flera kvinnor på höga poster i samhället, till exempel ministrar. Trots det lyste kvinnorna med sin frånvaro den dagen i november som WACC:s undersökning genomfördes 2009.

– Det finns tusen förklaringar till varför de förändringar som har gjorts i samhället inte speglas, som att just den dagen producerade inte de ministerier som styrs av kvinnor några nyhetshändelser. Men det handlar också om att medierna inte söker efter kvinnor som källor till information, säger Alexandra Ayala Marín.

– Medierna speglar vad som händer i samhället. Men jag tror att i den speglingen finns det en möjlighet att välja att förändra eller förstärka de stereotyper som finns. Tyvärr, trots alla förändringar i samhället, fortsätter medierna att förstärka stereotyper. ■